

Nr 7.

Ankom till riksdagens kansli den 26 februari 1915 kl. 4 e. m.

Bevillningsutskottets memorial, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut rörande bevillningsutskottets betänkande nr 4, i anledning av väckt motion om vissa ändringar i gällande bestämmelser om skyldighet att lämna uppgifter till ledning vid taxering.

Närvarande: herrar K. G. Karlsson, Nilsson i Bonarp, Hammarström, frih. C. J. Beck-Friis, Oskar Eklund*), Lyckholm*), Bergström, Jespersen, Sandler, Källman, Jonsson i Hökhult, Knaust, Forssman, J. E. Berglund, Karlsson i Fjäl, Holmström*), Johansson i Uppmålby och Bergman*).

*) Icke deltagit i justeringen av betänkandet.

I en inom andra kammaren av herr *Johansson* i Brånalt väckt motion, nr 113, hade föreslagits, att riksdagen måtte besluta, bland annat, »att alla de penningeinrättningar, som mottaga pengar av andra till förräntning, skola varje år till vederbörande taxeringsnämnds ordförande insända uppgift om de räntebelopp, som kommit var och en insättare till godo under det sistförflutna året».

I sitt betänkande nr 4 hade bevillningsutskottet hemställt bland annat, att riksdagen, i anledning av nämnda motion, måtte besluta, att 15 § 4 mom. förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering skulle erhålla följande ändrade lydelse:

4 mom. För taxering eljest erforderlig uppgift skall, då begäran därom framställes, lämnas av vederbörande ämbetsverk eller inrättning; och äga härförutom ordförande i taxeringsnämnd och kronans ombud hos prövningsnämnd att taga del av sådana hos domare eller domstol förvarade handlingar, som i beskattningsavseende kunna tjäna till ledning,

ävensom att av enskilda, verk eller bolag, i vilkas verksamhet ingår inlåning från allmänheten, på skriftlig anfordran erhålla uppgift angående viss skattskyldigs ränteinkomst.

Vid betänkandet fanns fogad en av herr *Ollas A. Ericsson m. fl.* avgiven reservation, däri, såvitt nu är i fråga, yrkats avslag såväl å utskottets nyssnämnda hemställan som å motionen i ovan omförmälda del.

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag hava, beträffande utskottets ovanberörda hemställan, riksdagens kamrar stannat i olika beslut, i det att första kammaren antagit det förslag, som innefattades i den vid betänkandet fogade reservationen, varemot andra kammaren bifallit utskottets hemställan.

Utskottet.

Beträffande frågan, huruvida kamrarnas ifrågavarande skiljaktiga beslut böra bliva föremål för gemensam omröstning, tillåter sig bevillningsutskottet erinra därom, att utskottet vid 1913 års riksdag i anledning av en då väckt motion avgav samma förslag, som innefattas i utskottets ovan ur betänkandet nr 4 vid innevarande riksdag återgivna hemställan, samt att, sedan kamrarna stannat i olika beslut, utskottet i memorial nr 28 framlade förslag till voteringsproposition för gemensam omröstning. Till motivering anförde utskottet följande:

»Frågor av liknande beskaffenhet som den nu förevarande hava förut vid skilda tillfällen varit föremål för riksdagens prövning.

Vid 1872 års riksdag hade sålunda bevillningsutskottet i sitt betänkande nr 8 föreslagit sådana ändringar i bevillningsstadgan, att *dels* i § 9, intagen under rubriken: 'Bevillning för inkomst av kapital eller arbete', skulle införas bestämmelse om att dylik bevillning skulle påföras järnvägsbolag, där bolagets rörelse dreves eller vid större och mindre stationer, *dels ock* uti § 26, vilken paragraf var intagen under rubriken: 'Föreskrifter angående allmänna bevillningens påförande, uppbörd, avkortning och redovisning' skulle stadgas skyldighet för järnvägsbolag att till ledning för taxeringen lämna räkenskapsutdrag, utvisande bolagets vinst, fördelad på var och en av de särskilda stationerna. Första kammaren avtog och andra kammaren biföll utskottets förslag. Under framhållande av att förenämnda förslag berörde en fråga, vilken, jämlikt föreskrifterna i § 71 regeringsformen och § 65 riksdagsordningen, skulle vid kamrarnas stridiga beslut, som icke kunde sammanjämkas, avgöras genom båda kamrarnas omröstning om de beslut, vari vardera av dem förut stannat, avgav därefter bevillningsutskottet i memorial nr 11 förslag till voteringsproposition för frågans avgörande. Båda kamrarna biföllo utskottets ifrågavarande förslag; och blev därefter,

sedan i enlighet härmed gemensam omröstning ägt rum, utskottets förslag till ändrad lydelse av ovannämnda paragrafer i bevillningsstadgan av riksdagen bifallet.

Vid 1876 års riksdag hade bevillningsutskottet i sitt betänkande nr 1 föreslagit sådana ändringar i bevillningsstadgan, att samma bestämmelser, som enligt 1872 års riksdags nyssberörda beslut skulle gälla i fråga om järnvägsbolag, även skulle äga tillämpning å kanalbolag. Jämväl i detta fall blev förslaget av första kammaren avslaget och av andra kammaren bifallet; och blev detsamma, sedan jämlikt av bevillningsutskottet föreslagen voteringsproposition gemensam omröstning ägt rum, av riksdagen godkänt.

Liknande frågor hava sedermera förekommit till behandling vid 1897, 1901, 1902 och 1904 års riksdagar. År 1897 hade kamrarna stannat i olika beslut rörande en i då framlagt förslag till ny bevillningsförordning intagen bestämmelse om s. k. obligatorisk självdeklaration för vissa skattskyldiga. Bevillningsutskottet anmälde nu för riksdagen, att utskottet funnit frågan hava förfallit. Inom utskottet hade dock 10 reservanter förklarat sig anse, att förslag till voteringsproposition bort framläggas. Utskottets ståndpunkt biträdades av första kammaren, men ogillades av andra kammaren, som uttalade såsom sin uppfattning, att gemensam votering bort äga rum.

Vid var och en av 1901, 1902 och 1904 års riksdagar hade av bevillningsutskottet föreslagits viss ändring av bevillningsförordningens 17 §, intagen under rubriken »Om taxeringsmyndigheter och om uppgifter till ledning vid taxering», i syfte att skattskyldig, som dreve bankrörelse på två eller flera orter, skulle vara skyldig att till ledning vid taxeringen i visst fall meddela fullständig upplysning angående länerörelsens omfång för varje månad vid varje särskilt kontor, varjämte vid de två sistnämnda riksdagarna i samband härmed föreslagits en ändring i lydelsen av 8 § i instruktionen för taxeringsmyndigheterna. Vid samtliga nämnda riksdagar avtog första kammaren och biföll andra kammaren utskottets förslag, varefter bevillningsutskottet i avgivet memorial anmälde, att förslaget enligt dess mening förfallit. Reservanter inom utskottet hade dock uttalat härifrån avvikande mening. Någon gemensam omröstning i frågan kom icke till stånd, men beslöt vid 1901 och 1904 års riksdagar andra kammaren — med vidhållande av sin förut uttalade mening att i förevarande frågor gemensam votering borde äga rum — att med ogillande lägga utskottets memorial till handlingarna.

De precedensfall, för vilka utskottet nu redogjort, hava rört bestämmelser med avseende å två olika, i samband med taxeringen stående

ämnen, nämligen dels beskattningsort dels skyldighet att lämna uppgifter till ledning vid taxeringen. Bestämmelser av bägge slagen berördes i de från åren 1872 och 1876 antecknade fallen och, på sätt den lämnade redogörelsen utvisar, voro kamrarna då ense om att gemensam omröstning borde äga rum. I precedensfallen från tiden efter år 1876, vilka angått bestämmelser om vissa skattskyldigas uppgiftsskyldighet, har åter första kammaren, med frångående av sin ståndpunkt nyssnämnda bägge år, ansett frågan vid kamrarnas skiljaktiga beslut vara förfallen, under det att andra kammaren vidhållit sin från början hävdade uppfattning, att spörsmål av ifrågavarande natur utgjorde föremål för gemensam omröstning.

Det förslag, varom kamrarna nu fattat skiljaktiga beslut, rör en bestämmelse av väsentligen enahanda natur som de förslag angående uppgiftsskyldighet, om vilka precedensfallen från såväl 1872 och 1876 som även 1901, 1902 och 1904 rört sig. Då i samtliga tre sistnämnda fall kamrarna stannat i olika mening i frågan, huruvida gemensam omröstning borde äga rum eller icke, kunna desamma icke åberopas såsom stöd för vare sig den ena meningen eller den andra. För att finna prejudikat till ledning vid bedömandet av nu föreliggande fall måste man sålunda gå tillbaka till åren 1876 och 1872. I överensstämmelse med vad vid dessa tillfällen ägde rum, anser utskottet, att förevarande fråga bör avgöras genom gemensam omröstning.

Till stöd för denna uppfattning vill utskottet anföra ytterligare följande. Då i § 71 regeringsformen stadgas, att vid kamrarnas skiljaktiga beslut gemensam omröstning skall äga rum, icke blott där beslutet rör grunderna för någon bevillning, utan även då det har avseende å sättet för tillämpningen av dessa grunder, måste med sistnämnda uttryck avses, bland annat, sådana bestämmelser som den nu ifrågavarande. Inkomsttaxeringen är nämligen ett medel att bringa till tillämpning de till grund för inkomstskatten meddelade stadganden om skyldighet för inkomsttagare att utgöra skatt för sin inkomst. De stadganden, som röra taxeringen, äro följaktligen att hänföra till dem, som angå sättet för tillämpningen av de med avseende å inkomstskatten stadgade grunder, och bland bestämmelserna angående taxeringen intaga de, som röra olika former av skyldighet att lämna uppgifter till ledning vid densamma, ett mycket viktigt rum.

Att gemensam omröstning äger rum i förevarande fall, finner utskottet vara av så mycket större betydelse, som den bestämmelse, varom fråga är, i likhet med föreskrifterna rörande uppgiftsskyldighet över huvud taget avser att tillvarataga statens intresse att utfå den skatt,

till vilken den är berättigad, och sålunda ingalunda bör betecknas såsom en reglementarisk bestämmelse utan betydelse för statens intäkt av inkomstkatten.»

Under åberopande av de skäl, som bevillningsutskottet vid 1913 års riksdag sålunda förebragt, får utskottet föreslå följande voteringsproposition:

»Den som, i likhet med första kammaren, vill avslå såväl utskottets ifrågakvarande hemställan som den i ämnet väckta motionen, i den del som nu är i fråga, röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen, i likhet med andra kammaren, beslutat, att 15 § 4 mom. förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering skall erhålla följande ändrade lydelse:

4 mom. För taxering eljest erforderlig uppgift skall, då begäran därom framställles, lämnas av vederbörande ämbetsverk eller inrättning; och äga härförutom ordförande i taxeringsnämnd och kronans ombud hos prövningsnämnd att taga del av sådana hos domare eller domstol förvarade handlingar, som i beskattningsavseende kunna tjäna till ledning, *ävensom att av enskilda, verk eller bolag, i vilkas verksamhet ingår inlåning från allmänheten, på skriftlig anfordran erhålla uppgift angående viss skattskyldigs ränteinkomst.»*

Stockholm den 25 februari 1915.

På bevillningsutskottets vägnar:

K. G. KARLSSON.

Reservation

av herrar *Hammarström*, frih. *C. J. Beck-Friis*, *Lyckholm*, *Knaust* och *Forssman*, vilka, under uttalande av den uppfattning, att frågan icke vore av beskaffenhet att grundlagsenligt kunna göras till föremål för gemensam votering, förenat sig i yrkande, att utskottet måtte anmäla, att enligt utskottets åsikt frågan i följd av kamrarnas skiljaktiga beslut för denna riksdag förfallit.